SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 352/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [redacted], [redacted], zastúpeného LEGAL CARTEL s. r. o., Ľubinská 18, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Radoslav Kačur, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 214/1998, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [redacted] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. apríla 2016 doručená sťažnosť [redacted], [redacted] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného LEGAL CARTEL s. r. o., Ľubinská 18, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Radoslav Kačur, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 214/1998 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného bol účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 14 C 214/1998, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy 18 256,66 € s príslušenstvom. Okresný súd vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom č. k. 14 C 214/1998-114 z 21. marca 2007. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 2 Co 228/2007-138 z 30. mája 2008 uvedený rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. V poradí druhýkrát vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 14 C 214/1998-494 z 12. apríla 2013, ktorým zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 18 256,66 € s príslušenstvom s tým, že o trovách konania rozhodne okresný súd až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 2 Co 411/2013-527 zo 16. decembra 2015 tak, že rozsudok okresného súdu z 12. apríla 2013 ako vecne správny potvrdil.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu okrem iného uvádza:

„Dňa 11. 12. 1998 bol podaný proti sťažovateľovi návrh na začatie konania...

Dňa 21. 12. 2005 bolo navrhovateľom podané podanie so žiadosťou o konanie vo veci, vzhľadom na skutočnosť, že od posledného pojednávania, ktorým súd odročil pojednávanie na neurčito uplynulo viac ako 2 roky a súd do predmetného dátumu nevykonal žiaden úkon. Až následne po tejto žiadosti o konanie vo veci súd nariadil pojednávanie na deň 04. 10. 2006.

Súd prvého stupňa rozhodol vo veci rozsudkom zo dňa 21. 03. 2007...

Proti predmetnému rozsudku 1 sa sťažovateľ odvolal...

Krajský súd v Bratislave... svojim uznesením... rozhodol o zrušení predmetného rozsudku a vrátení veci...

Sťažovateľ dňa 22. 09. 2011 podal na Okresnom súde Bratislava II sťažnosť na postup súdu v konaní, ktorú argumentoval tým, že súd počas konania, ktoré v čase podania sťažnosti trvalo viac ako 8 rokov, nevykonal žiadne ďalšie dôkazy navrhované žalovaným a súčasne najbližšie pojednávanie po vrátení veci odvolacím súdom sa uskutočnilo až dňa 30. 09. 2009.

... od doručenia uznesenia Krajského súdu... ktorým bola vec vrátená Okresnému súdu... do najbližšieho pojednávania... (okresný súd) nevykonal žiadny procesný úkon, a teda bol viac ako 14 mesiacov (431 dní) nečinný.

... od pojednávania zo dňa 25. 01. 2010, až do dňa podania sťažnosti (21. 09. 2011) súd v predmetnej veci nevykonal žiadny procesný úkon, a bol teda viac ako 19 mesiacov (601 dní) nečinný.

Podpredsedníčka Okresného súdu... poverená zastupovaním predsedu súdu... reagovala na sťažnosť na prieťahy... uviedla, že uvedená skutočnosť mala objektívne príčiny a bola spôsobená práceneschopnosťou zákonnej sudkyne...

... vo veci bol nariadený termín pojednávania na 16. 12. 2011, teda viac ako 1 a ½ roka od posledného úkonu súdu."

Súd prvého stupňa opätovne rozhodol vo veci rozsudkom zo dňa 12. 04. 2013...

Proti predmetnému rozsudku... podal sťažovateľ... odvolanie...

Krajský súd... rozhodol... svojim rozsudkom zo dňa 16. 12. 2015... tak, že rozsudok 2 ako vecne správny potvrdil..., teda o podanom odvolaní rozhodol po viac ako 961 dňoch..."

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti tiež uvádza:

„Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností, Okresný súd Bratislava II ako všeobecný súd nezabezpečil v danej právnej veci taký procesný postup, ktorý by zabezpečil stav právnej istoty sťažovateľa a v dôsledku tohto postupu všeobecného súdu sa dĺžka konania predĺžila na viac ako 16 rokov.

... postup súdu zasahuje sťažovateľovi do jeho majetkových práv... dĺžka konania sa predĺžila na viac ako 16 rokov, čo je... zjavne neprimeraná dĺžka konania. V dôsledku tejto skutočnosti sťažovateľovi... narástli úroky z omeškania o niekoľkonásobne vyššiu sumu ako je samotná istina...

... možno mať jednoznačne za to, že prieťahy v predmetnom konaní neboli spôsobené právnou a faktickou zložitosťou veci. Taktiež zo správania sťažovateľa nemožno vyvodiť záver, že svojim konaním spôsobil prieťahy v súdnom konaní.

... sťažovateľovi nebola postupom súdu zaručená právna istota a zároveň mu bolo porušené právo na prejednanie veci v primeranej lehote.“

Sťažovateľ žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia *„... vo výške 20.000,- EUR a svoj návrh odôvodňuje tým, že toto finančné zadosťučinenie je protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy spôsobenej zbytočnými prieťahmi v konaní vedenom na Okresnom súde...“.*

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod spis. Zn.: 14 C/214/1998 porušené bolo.

Sťažovateľovi... priznáva finančné zadosťučinenie 20.000,- EUR... ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Sťažovateľovi... priznáva náhradu trov konania, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 214/1998 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému

porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Zo sťažnosti sťažovateľa a zo zistení ústavného súdu pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 14 C/214/1998-494 z 12. apríla 2013, pričom tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom odvolacieho krajského súdu č. k. 2 Co 411/2013-527 zo 16. decembra 2015. Uvedený rozsudok okresného súdu vo veci samej v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 15. februára 2016. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (12. apríla 2016) bolo teda napadnuté konanie v merite veci už právoplatne skončené. Na tom nič nemení ani ďalšia skutočnosť zistená ústavným súdom pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti, a to, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného v napadnutom konaní podal 16. marca 2016 dovolanie. Samotné podanie dovolania sa totiž nijako nedotýka právoplatnosti súdneho rozhodnutia, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje. Navyše sťažovateľ postup okresného súdu po podaní dovolania v sťažnosti vôbec nenamieta.

Z uvedeného vyplýva, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní nemohol porušovať základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže toto konanie bolo v tom čase už právoplatne skončené. Táto skutočnosť v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016